

Feature

Informationsstress ökar pressen på lastbilsförare

Moderna lastbilar utrustas med allt fler varnings- och säkerhetssystem som ska hjälpa föraren att klara av kritiska situationer i trafiken. Men risken är att systemen får motsatt effekt. Föraren kan drabbas av informationsstress vilket kan leda till felaktiga beslut. För den svenska fordonstillverkaren Volvo Lastvagnar är detta ett prioriterat område.

Marjukka Sagesjö är en av ett tjugotal specialister på Volvo Technology som arbetar med det som kallas HMI (Human Machine Interface), det vill säga hur människa och olika datorsystem interagerar.

– Vi arbetar mycket med kundpaneler, förarintervjuer och liknande undersökningsmetoder i vårt forsknings- och utvecklingsarbete, säger Marjukka Sagesjö som är kognitionsergonom på Volvo Technology. Vi har bland annat en avancerad körsimulator där man kan utsätta föraren för både informationsstress och trafikincidenter utan att riskera några personskador.

Att framföra ett tungt fordon i tät trafik och ha ansvar för en värdefull last, samtidigt som man har ena ögat på klockan för att passa leveranstider och lagstadgade kör- och vilotider, kan vara nog så stressigt. Inte minst när man kör genom nya, obekanta miljöer. Under senare år har lastbilshytten dessutom utvecklats till ett kontor där föraren tar emot körorder, SMS, telefonsamtal och mejl från kunder och trafikledning under körningen.

Idag är även GPS-navigatören, trafikinformation via radio, fordonets diagnossystem och förarens egen MP3-spelare vanliga informationskällor, som också kan bidra till informationsstress och i förlängningen påverka trafiksäkerheten.

Idag är många lastbilar dessutom utrustade med en rad stödsystem, som till exempel support vid filbyten, varning vid hög kurv hastighet, varning vid krockrisk, förartrötthet och fordon i döda vinkeln. Och fler system är under utveckling för kommande lastbilsgenerationer. Finns det en risk att bågaren så att säga rinner över?

– Informationsmängden behöver inte vara ett problem i sig. Det är individuellt betingat. Problemet är snarare hur man ska styra flödet av information så att förarens koncentration inte störs i onödan vid kritiska situationer, säger Marjukka Sagesjö.

Just nu arbetar Marjukka Sagesjö med utvecklingen av ett system kallat DIS, Driver Interaction Support, som har till uppgift att prioritera den information som fordonets olika system skickar till föraren.

– Det är till exempel inte så lämpligt att ett nytt meddelande från transportledningen plingar till samtidigt som navigatören talar om för föraren vilken avfart han ska välja i rondellen han just är på väg in i. Och inkommande telefonsamtal kan ställas på kö om systemet känner av att föraren är mitt i ett filbyte, säger Marjukka Sagesjö.

Det handlar alltså om att få olika system att samverka på ett optimalt sätt för att inte störa eller oroa föraren.

– För att lyckas med det måste de informationssystem som finns i dagens lastbilar integreras med morgondagens supportsystem. Häri ligger en viss utmaning, säger Marjukka Sagesjö.

Volvo Lastvagnar har ett nära samarbete med Chalmers Tekniska Högskola, bland annat inom ramen för SAFER, Vehicle and Traffic Safety Centre. Sverige tillhör de ledande nationerna på området, men även internationellt har arbetet intensifierats på senare år. Bland annat har EU-kommissionen uppmanat unionens fordonstillverkare, branschorganisationer och medlemsstater att ta frågan på största allvar.

Att frågan prioriteras internationellt har också lett till att Volvo Lastvagnar är involverat i olika forskningsprojekt, till exempel EuroFOT (European Field Operational Test on Active Safety Systems) som syftar till att ta fram omfattande fältdata från användningen av säkerhetssystem i verklig trafik. Något som Marjukka Sagesjö välkomnar.

– Kvantitativ undersökningsdata som visar förarnas reaktioner vid incidenter i verklig trafik är en bristvara av naturliga skäl, säger hon. Därför är det förstås en fördel att Volvo är med som en aktiv del av EuroFOT.

Den 1 oktober 2010

Webb-TV:

Se TV-inslag om Volvo Lastvagnars medverkan i EuroFOT-projektet:

<http://www.youtube.com/watch?v=liv6RyU2ys>

Bildtexter:

T2009_1645:

Att framföra ett tungt fordon i tät trafik och ha ansvar för en värdefull last, samtidigt som man har ena ögat på klockan för att passa leveranstider och lagstadgade kör- och vilotider, kan vara nog så stressigt. Under senare år har lastbilshyten dessutom utvecklats till ett kontor där föraren tar emot körorder, SMS, telefonsamtal och mejl från kunder och trafikledning under körningen.

T2010_1315:

Illustrationen visar exempel på olika system som en förare interagerar med.

T2010_1318:

Just nu arbetar Marjukka Sagesjö, kognitionsergonom på Volvos innovationsbolag Volvo Technology med utvecklingen av ett system som har till uppgift att prioritera den information som fordonets olika system skickar till föraren

– Det är till exempel inte så lämpligt att ett nytt meddelande från transportledningen plingar till samtidigt som navigatören talar om för föraren vilken avfart han ska välja i rondellen han just är på väg in i.

Länk till bilder:

http://icp.llr.se/CumulusE_Z/VTC_ImageGallery/Login2.jsp?assets=T2009_1645;T2010_1315;T2010_1318.tif

För ytterligare information, kontakta:

Merril Boman, Mediarelationer Sverige, tel +46 70 6017975, e-mail merril.boman@volvo.com

Marie Vassiliadis, Mediarelationer Europa, tel +46 31 322 4127, e-mail marie.vassiliadis@volvo.com

För videomaterial av Volvokoncernens olika produktionsanläggningar och produkter, gå till <http://www.thenewsmarket.com/volvogroup>. Där kan du ladda ner bildmaterial i form av MPEG2-filer eller beställa det på Beta-kassett. Registrering och beställning av videomaterial är kostnadsfritt för medier.

Bilder är tillgängliga i Volvo Lastvagnars bildbank <http://imagegallery.vtc.volvo.se/>

Volvo Lastvagnar tillhandahåller kompletta transportlösningar för professionella och affärsfokuserade kunder. Företaget erbjuder ett komplett produkt erbjudande med medeltunga till tunga lastbilar över hela världen, med ett starkt globalt nätverk av 3 000 serviceställen i mer än 140 länder. Volvo Lastvagnar ingår i Volvokoncernen, en av världens ledande tillverkare av lastbilar, bussar, anläggningsmaskiner, drivsystem för marina och industriella applikationer samt komponenter och tjänster för flygplan och flygmotorer. Volvokoncernen tillhandahåller också kompletta finansiella tjänster.